

Trükist ilmub laste näitemäng "Marja Madli ehk leitud sõrmus".

Täna 100 aastat tagasi

Koostanud emeriitprofessor **H e i n o R a n n a p**

2. mai

■ Kohapeal tunnustatud rahvakoolide inspektor Jakob Ti-homirov sängitatakse Võru kooliõpilaste ja õpetajate poolt hauda. Järelehuude teeb Võru linnakooli õpetaja S. Songi.

■ Teataja andmetel pole Tallinna algkoolidel kooliarsti, "aga oleks häda-pärast arstivat arsti tarvis, sest wane-mad sagedasti arstiabi peale mitte raha ei wõi kulutada".

3. mai

Teataja kirjutab Märjamaa erakoolist, nn linnakoolist, kus õppemaks 20 rubla aastas, lapsed peavad vett kandma, si-gu söötma, lehma lüpsma, sügisel kartuleid võtma, rehte peksma jms.

7. mai

■ Tartu gümnaasiumide õpilased korraldavad ühise välja-sõidu Elva puhkealale.

■ Keiser Nikolai II autasustab Kaug-Ida sõjaväljal viibivat Tartu Ülikooli professorit Werner Zoege von Mannteuffeli au-ihukirurgi aunimega.

■ Riia õpperingkonna ülema loal tähistab Valga linnakool oma asutamise 100. aastapäeva.

8. mai

■ Riia õpperingkonna ülema korraldusel võivad nüüd kõik keskmiste õppeasutuste õpilased võtta osa Imperaatorliku Vene Muusikaühingu kontsertidest, muusikaõhtutest, koosolekutest, orkestrite ja kooride koosseisudest ning va-nemate loal esineda neil kontsertidel solistina.

■ Suure-Kõpus J. Thomsoni küünis toimub muusika ja kir-

janduse õhtu, kus Taki kooli õpilased esitavad ühe suure-ma õpilase juhatusel lastelaule. "Näitus "Wale palk" sai ilusaste ja hästi õpitult ette kantud," teatab Sakala.

9. mai

Pärnu ringkonna rahvakoolide inspektor Prošljakov võtab kõigilt alguskoolide õpetajatelt allkirja, et nad poliitikaga mitte midagi tegemist ei tee.

10. mai

■ Trükist ilmub ühevaatuseline laste näitemäng heast ja kurjast tüdrukust, haigest emast ja mõistvast mõisnikust "Marja Madli ehk leitud sõrmus".

■ Ministrite komitee annab loa õpetada Baltimaade era-koolides saksa keelt. Sellele olid vastu kaks ministrit, öel-des: "Vene keelest Balti maades suuremat ei hoolita ja täielik saksa keele õpetamise luba riigi keele tähtsust weelgi vähendab." Otsustatakse, et kooli lõpetaja õiguse saab vaid see, kes teeb ära vene keele eksami.

11. mai

■ Tallinlased protesteerivad reaalkooli direktori V. Peterso-ni tegevuse vastu, kes kuulutab kooli vastuvõtueksamite algust vaid saksakeelses ajalehes. "Realkool on linna kool ja meil on õigus nõuda, et ka dir. Peterson seda teaks."

■ Halliste kihelkonnakooli juhataja H. Kirsal teatab Posti-mehes, et põllumees V. Tuppits on pärandanud suure osa oma varandusest kihelkonna kooliõpilastele abirahaks. Aastas võib ühele lapsele anda kuni 50 rubla. Sel aastal on kapitali valitsejad määranud 15 rubla 22 poisile.

12. mai

Riia õpperingkonna kuraator, saanud teada Rahvakooliõpetajate Wastastikuse Abiandmise Seltsi kavatsetavast palvekirjast ministrite komiteele rahvakooliõpetajate seisukorra parandamiseks, keelab edasiste allkirjade kogumise ja nõuab olemasoleva 400 allkirjaga pöördumise hävitamist.

14. mai

Suure-Jaani kihelkonnakool korraldab õppeaasta lõpu puhul vabaõhukontserdi. Peoplatsi kõrvale istutavad koolipoisid kümme kuuske. Õpetaja Kõstneri kõne teema on puude tähtsusest looduses.

15. mai

■ Tartus Zmigrodski teatrisaalis kantakse H. Treffneri ja Puškini gümnaasiumi muusikaõpetaja Rudolf Tobiase juhatusel esimest korda eesti keeles ette W. A. Mozarti ooper "Don Giovanni".

■ Samara kubermangu Novousenski kreisi Estonka külasse vajatakse luteriusulist köstrit-kooliõpetajat. Eesti ala õpetajate palgaga võrreldes on palk hea: 350 rubla semstvo ja 100 rubla koguduse poolt, prii korter, küte ja valgustus, teatab Ristirahwa Pühapäewaleht.

16. mai

■ Tartu Reaalkooli nõukogu muretseb riigi vähese, 7000-rublase aastatoetuse üle. Kaalutakse õppemaksu tõstmist 60 rubla pealt 70 rublale ja klasside koondamist.

■ Haridusministeerium saadab Tartu Puškini tütarlastegümnaasiumi ülemõpetaja, hilisema Eesti haridusministri Heinrich Baueri Saksamaale ja Šveitsi, et "kaswatusteadlisest seisukohast nõndanimetatud parandatud kooli ehk Reformschule ja kooliõpetajate seminarisid lähemalt tundma õppida".

■ Rõuge valla volikogu teeb senikuulmata otsuse, vallandades kokkuhoiu eesmärgil suvel vallale mittevajaliku õpetaja A. Himma suvekuudeks.

17. mai

■ Teataja andmetel on samal ajal, kui Halliste kihelkonnakooli õpetaja palk on 550 rubla aastas, Audru õigeusu kooliõpetajate palk 31 ja 55 rubla aastas. Vald on siiski ostnud Audru koolile pange (50 kop), toobi (15 kop), gloobuse (6.50), seinakaardi (5 rub) ja raamatuid 8 rubla eest.

■ Postimees tutvustab Novgorodi kubermangus kindral Orlovi mõisas asuva Esimese Praktikalise Sulgloomade pidamise kooli eesmäärke, kus V. Hiiopi koolis on 9 tõugu kanu ja 2 tõugu parte. Kooli võib tulla ka vähese vene keele oskusega.

20. mai

Võrus linnakooli juures algavatel rahvakooliõpetajate kursusel, millest võtab osa 34 õpetajat, keelab koolide inspektor ajalehtede lugemise lakoonilise väitega: "Nende lugemine on kahjulik."

22. mai

Loodi männikus toimub Paistu kihelkonnakooli juhataja organiseerimisel suur lastepidu kooli õppeabinõude muretsemiseks. Kavas on turnimine, laulmine, muud koolilaste ettekanded ja näitemäng "Enese tapja". Õppeabinõude muretsemiseks on puhaskasu 57 rubla.

23. mai

Viru-Jaagupi kihelkonna Vaeküla kool korraldab õpetaja Martinsoni juhtimisel koolilaste kirjandusõhtu, kus õues kaskedega ehitud näitelaval kannavad lapsed ette näitemängud "Kass", "Metsataadi külalised", laulavad lastekoor ja kohalik segakoor.

24. mai

■ Teataja juhtkirjana hakkab läbi viie ajalehenumbri ilmutama pikk artikkel "Meie rahvakooliõpetajate seisukorrast", kus autor kirjeldab õpetajate töö erinevaid külgi ja rõhutab, et "praeguse aja kooliõpetajad oma 150 rbl. juures häda ja puudusega võitlevad".

■ Samal päeval avaldab Olewik juhtkirja "Kooliõpetaja ja ajakirjandus," kus erinevalt Teataja artiklist rõhutatakse kooliõpetaja tähtsat osa kohaliku elu valgustamisel ja kritiseeritakse ülemusi, kes ei luba õpetajatel ajalehtedega suhelda.

26. mai

Laiuse rahvas matab vana köstrit-koolmeistrit Heinrich Nieländerit, kes pidas 60 aastat ametit ja paistis eriti silma muusikaelu edendajana. Viimased aastad elas ta Vigalas, kus suri 90-aastasena.

27. mai

Haridusministri abi salanõunik Renard teatab vastuseks järelepärimistele: "Et meie seaduseandmises põhjusemaks on, mille järele kõrgemad ja era-õpeasutused meeste ja naiste sugule lahus peavad olema, siis ei või naisterahwaste ülikooli wastuwõtmist mitte lubada."

28. mai

Tallinnas avatakse L. Rebenitsi Käsitöökooli näitus, kus "kirjamise, pilumise ja kudumise tööd on iseäranis tähelepanemist väärt, ka puulõiked ja pildiraamide ilustused on hästi tehtud", märgib Postimees. Ajaleht Uus Aeg lisab: "Kudumise ja väljaõblemise tööd annavad tunnistust koolilaste wirkusest, osawusest ja kunstimaitsest."

31. mai

Peterburis A. Jansonis Kaubanduse Koolis lõpetavad raamatupidamise täieliku kursuse kuus ja alama kursuse kolm eestlast ning kaubanduskooli diplomi saab üks eestlane.

Järgneb.